

MEMORANDUM

Pocztą e-mail

DO: Polskie Stowarzyszenie Energetyki Wiatrowej

OD: dr Karol Lasocki

DATA: 13 stycznia 2014 r.

DOTYCZY: Możliwości zmiany lokalizacji źródła wytwarzania energii w trakcie procesu przyłączenia do sieci

I. PRZEDMIOT ANALIZY

W procesie realizacji inwestycji źródła energii nierzadko dochodzi do zmiany jego usytuowania. Zmiana może być np. wynikiem procesów społecznych, badań geologicznych czy też zmiany uwarunkowań ornitologicznych i chiropterologicznych, które ograniczają możliwości inwestycyjne na pierwotnych gruntach.

Przedmiotem analizy jest ocena możliwości zmiany lokalizacji źródła wytwarzania energii w toku procesu przyłączenia, gdy (i) wydano warunki przyłączenia lub (ii) zawarto umowę o przyłączenie do sieci.

II. KONKLUZJE

- (a) Zgodnie z § 6 ust. 3 w związku z ust. 1 i 2 Rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 4 maja 2007 r. w sprawie szczegółowych warunków funkcjonowania systemu elektroenergetycznego (Dz. U. 2007, nr 93 poz. 623 ze zmianami, „Rozporządzenie systemowe”), przepisy dotyczące złożenia wniosku o określenie warunków przyłączenia powinny być stosowane odpowiednio w przypadku (i) zwiększenia przez podmiot przyłączony do sieci zapotrzebowania na moc przyłączeniową lub (ii) zmiany dotychczasowych warunków i parametrów technicznych pracy urządzeń, instalacji i sieci przyłączonego podmiotu. Przywołany przepis wskazuje na dwie okoliczności, które są według

- prawodawcy na tyle istotne, że wymagają złożenia ponownego wniosku o wydanie warunków przyłączenia.
- (b) Co więcej, Rozporządzenie systemowe w § 8 wymienia wyczerpująco elementy warunków przyłączenia. Nie ma wśród nich elementu *usytuowania źródła energii*. Uregulowanie to wskazuje więc na to, że usytuowanie źródła nie jest elementem przedmiotowo istotnym z punktu widzenia przepisów technicznych dotyczących systemu elektroenergetycznego i usytuowanie może podlegać zmianie bez wpływu na techniczne warunki przyłączenia do sieci.
- (c) Do określenia warunków przyłączenia niezbędne jest zwykle sporządzenie przez operatora ekspertyzy wpływu źródła na sieć (art. 7 ust. 8e ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne, „PE”). Ekspertyza jest kluczowym dokumentem służącym ocenie możliwości przyłączenia, dokonywanej poprzez pryzmat wpływu nowego źródła na funkcjonowanie sieci i możliwość wyprowadzenia mocy. Służy następnie opracowaniu dokumentu warunków przyłączenia. Zmiana planowanego umiejscowienia elektrowni nie powoduje co do zasady dezaktualizacji wyżej wymienionych dokumentów. To również świadczy o drugorzędnej roli lokalizacji przyłączanego źródła.
- (d) Powyższe rozumowanie potwierdza definicja legalna farmy wiatrowej (§ 2 ust. 1 Rozporządzenia systemowego). Zgodnie z definicją, farma wiatrowa to jednostka wytwórcza lub zespół tych jednostek wykorzystujących do wytwarzania energii elektrycznej energię wiatru, *przyłączonych do sieci w jednym miejscu przyłączenia*. Definicja farmy nie wskazuje zatem na lokalizację źródła jako na element istotny dla jednostki wytwórczej. Definicja nadaje za to istotne znaczenie prawne pojęciu miejsca przyłączenia.
- (e) Należy mieć też na uwadze charakter umowy o przyłączenie, która jest zaliczana do kategorii umów cywilnoprawnych. Może więc podlegać zmianom dokonywanym przez strony, gdy zajdzie taka konieczność. Zmiana powinna mieć miejsce wtedy, kiedy zmieniają się elementy przedmiotowo istotne umowy o przyłączenie, wymienione w art. 7 ust. 2 PE. W sytuacji, gdy zmianie

- ulega lokalizacja źródła, nie jest, zgodnie z art. 7 ust. 2 PE, wymagana zmiana umowy. Wystarczające jest poinformowanie operatora o dokonywanej zmianie.
- (f) PE wymaga dołączenia do wniosku o przyłączenie dokumentów wykazujących tytuł prawny wnioskodawcy do nieruchomości, na której ma powstać inwestycja oraz odpowiednich dokumentów planistycznych, zezwalających na lokalizację inwestycji (art. 7 ust. 8d PE). Przepisy te - w zakresie tytułów prawnych - mają na celu określenie tożsamości przyłączanego obiektu, który ostatecznie musi być oczywiście gdzieś zlokalizowany. Pełnią więc funkcję informacyjną, podobnie jak np. obowiązek wskazania wnioskodawcy we wniosku o przyłączenie. Ustawa nie przesądza natomiast, że lokalizacja obiektu nie może się zmienić w toku procesu przyłączenia.
- (g) Z kolei wymóg przedłożenia dokumentów planistycznych przy wniosku o przyłączenie ma na celu ograniczenie możliwości ubiegania się o przyłączenie przez obiekty, które nie powstaną ze względu na lokalne ograniczenia planistyczne. Wprowadzenie tego wymogu służyło rozwiązaniu problemu tzw. blokowania mocy przyłączeniowych. Powodem jego wprowadzenia nie było natomiast ograniczanie prawa do zmiany lokalizacji źródła w toku inwestycji (patrz uzasadnienie projektu ustawy z dnia 8 stycznia 2010 r. o zmianie ustawy – Prawo energetyczne oraz o zmianie niektórych innych ustaw, Dz. U. z 8 lutego 2010 r. Nr 21 poz. 104).
- (h) Mając na uwadze treść wszystkich przytoczonych wyżej przepisów, zachowanie tożsamości obiektu objętego wnioskiem o przyłączenie należy upatrywać nie tyle w odniesieniu do jego planowanej pierwotnej lokalizacji, a co do miejsca przyłączenia (§ 8 ust. 1 pkt 1 Rozporządzenia systemowego) oraz maksymalnej mocy obiektu i jego parametrów technicznych pracy (§ 6 ust. 3 Rozporządzenia systemowego).
- (i) Żaden przepis nie zabrania bowiem zmiany miejsca usytuowania źródła wytwarzania energii w toku procesu przyłączenia ani nie nakłada na inwestora obowiązków w tym zakresie. Odwołując się więc do zasady racjonalności ustawodawcy, należy stwierdzić, że skoro prawo nie przewiduje szczególnych

- wymogów w odniesieniu do zmiany lokalizacji źródła, to nieuzasadnione byłoby ich nakładanie na podmiot przyłączany bez upoważnienia ustawowego.
- (j) Brak konieczności dochowania odrębnej procedury uzyskania lub zmiany warunków przyłączenia *odnawialnych* źródeł energii, w związku ze zmianą pierwotnie planowanej lokalizacji, zgodny jest z przepisami art. 13 ust. 1 f) Dyrektywy 2009/28/WE z dnia 23 kwietnia 2009 r. w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych. Zgodnie z tym przepisem, państwa członkowskie zapewniają, że wszelkie krajowe przepisy dotyczące procedur autoryzacji, certyfikacji i licencjonowania, które są stosowane w elektrowniach wytwarzających energię elektryczną, energię ciepła lub chłodu z odnawialnych źródeł (...) są *proporcjonalne i niezbędne*. Państwa członkowskie podejmują w szczególności właściwe kroki niezbędne do zapewnienia: ustanowienia uproszczonych i mniej kłopotliwych procedur autoryzacji, *w tym procedury prostego powiadamiania*, jeśli pozwalają na to obowiązujące ramy regulacyjne, dla mniejszych projektów oraz w stosownych przypadkach dla zdecentralizowanych urządzeń wytwarzających energię ze źródeł odnawialnych.
- (k) Przedstawione stanowisko potwierdza interpretację omawianego zagadnienia wydawaną przez Urząd Regulacji Energetyki.

III. PODSUMOWANIE

Analiza prawna wskazuje na następujący sposób postępowania w zakresie zmiany lokalizacji źródła energii:

1. Inwestor powiadamia przedsiębiorstwo energetyczne (operatora) o zmianie lokalizacji elektrowni. Powiadomienie powinno wskazywać zmianę w sposób nie budzący wątpliwości i zawierać tytuły prawne do nowych nieruchomości oraz dokumenty lokalizacyjne (WZ, MPZP lub ich odpowiedniki dla obiektu energetyki jądrowej i morskiej farmy wiatrowej).

2. Operator powinien potwierdzić otrzymanie powiadomienia. Powiadomienie nie wymaga co do zasady zmiany umowy, w braku zmiany elementów przedmiotowych umowy o przyłączenie, o których mowa w art. 7 ust. 2 PE. O potrzebie zawarcia aneksu decyduje jednak ostatecznie treść konkretnej umowy o przyłączenie. Jeśli ustalona zostanie potrzeba zawarcia aneksu, strony nie powinny uchylać się od jego podpisania.